

LA CREU DE SABA

Baix Llobregat

De Sant Salvador de les Espases a Sant Pere Sacama

Distància	11 km
Desnivell acumulat	774 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	5 de març de 2017
Cartografia	ICGC
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=16784902

Fàcil itinerari circular que ens permet visitar dos indrets històrics de quan el Llobregat era frontera entre els comtats catalans i Al-Andalus.

La zona per on caminarem es va veure totalment afectada pels incendis del juliol de 1994, en concret el que es va originar al terme de Collbató.

Accés

Al punt quilomètric 7 de la C-55 entre Olesa i Monistrol de Montserrat, surt a mà dreta un camí apte per a vehicles. Si venim de Monistrol, cal fer el canvi de sentit a l'accés al polígon de can Vinyals.

Podem aparcar en algun dels espais que hi ha a la vorera.

Camí de can Tovella (98m)

Per on s'accedeix a les ruïnes de l'antic balneari de la Puda, que podem albirar. Hi passa el GR 270. El seguim uns metres i el deixem per un corriol ben fressat, que s'enfila fort a mà dreta, senyalitzat en direcció a Sant Salvador de les Espases.

Creuem per sobre la mina dels FFCC de la Generalitat, deixem a mà dreta l'esglaonat camí d'Olesa, creuem un parell de voltes el torrent de l'Afrau i continuem pel marge esquerre hidrogràfic.

Passem a tocar les Agulles del Petintó o Espases de Baix, punxegudes formacions que donen nom a l'indret i, poc més amunt, a l'aiguabarreig dels torrents de l'Afrau amb el de Sant Salvador, deixem el camí per un altre a mà esquerra.

Drecera (175m)

Baixem ajudats per alguns esglaons a creuar de nou el torrent i ens enfilem per l'altre marge, seguint però el de Sant Salvador. Aquest camí no és tant ben fressat com l'altre, però és fàcil de seguir i hi ha senyals de pintura. I és més curt.

Al costat del camí s'obre la boca de l'avenc de Sant Salvador. Bastant més amunt retrobem a mà dreta el camí "habitual" que hem deixat abans i el seguim tot enfilant-nos pel llom ponentí de l'espadat de Sant Salvador.

Sant Salvador de les Espases (413m)

Encimbellat sobre l'espadat més occidental de les Roques de l'Afrau. La capella, és documentada d'ençà el segle XIV. A l'indret on hi hauria un castell del que se'n tenen referències a partir del segle X i del que en resten alguns vestigis al capdamunt de la roca més alta.

És termenal entre Esparreguera, Olesa i Vacarisses. Té diverses dependències annexes i els dijous i diumenges hi ha servei de bar. Els Amics de Sant Salvador tenen cura de la conservació i condicionament de la capella, el seu entorn i els camins que hi menen. S'hi celebra aplec anual cada primer diumenge de setembre. Marxem (E) per un ben condicionat camí, senyalitzat com a PR, que flanqueja per l'obaga de les Roques de l'Afrau, deixant a mà esquerra el que hi arriba pel coll de Sant Salvador.

Coll de Bram (453m)

Hi fineix una pista que hi puja des de Vacarisses. En surt el camí al Puig de l'Hospici per on marxa el PR-C 167 (Camí de Sant Salvador de les Espases entre Olesa i l'Aeri de Montserrat). Seguim el PR en sentit contrari i ens enfilem al coll de Sant Bernat de Menton.

Coll de Sant Bernat de Menton (455m)

Cruïlla de camins, senyalitzada amb un senzill oratori dedicat al patró dels muntanyencs. Un camí ben fressat careneja (W) per les Roques de l'Afrau. En sentit contrari (E) en baixa un al coll de l'Orpina.

Baixem (SE) en direcció al Pla del Fideuer. Podem seguir el PR, però fem drecera prenent més avall un corriol a mà dreta. Deixem a mà dreta el camí del torrent de l'Afrau, que seguirem de tornada.

Pla del Fideuer (440m)

Cruïlla de camins indicada. Hi arriba la pista d'Olesa per la Creu de Beca, per on marxa el PR-C 167. I la de Vacarisses pel Pla del Mimó. Prenem el camí en direcció (S) al Mas de Puigventós i la Creu de Saba, flanquejant pel vessant ponentí del Puig Ventós.

Deixem a mà dreta el camí (indicat) que baixa a la font de la Pastora. Més endavant ens cal estar atents a un corriol, no senyalitzat, que surt a mà esquerra. Pugem per aquest corriol, fàcil de seguir i esporgat recentment.

La Creueta (567m)

Balconada a mitja alçada del solell del Puig Ventós, amb una petita creu sobre una roca.

Continuem camí (E) flanquejant a mitja alçada. Trobem a mà dreta el que puja del coll d'Oriol.

La Creu de Saba (596m)

Gran estructura metàl·lica al punt on antigament hi havia una creu de terme. Es gaudeix d'una bona panoràmica del Baix Llobregat, però també de part del Vallès i l'Anoia.

Baixem seguint una pista precària (E) que deixem aviat per un camí a mà dreta. Entre llaçades, sortim sobre el camí del mas Puigventós a Sant Pere Sacama, on anem a l'esquerra.

Sortim sobre un revolt de la pista que puja de Vacarisses, però no la seguim sinó que prenem un corriol a mà dreta, fent drecera tot passant per les ruïnes del mas Vilar (1). Sortim de nou a la pista i acabem de pujar a Sant Pere Sacama.

- (1) Mas localitzat pel Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. L'excavació arqueològica va permetre datar-ne l'origen al segle XI i el seu abandonament a partir del XV. Durant aquests treballs s'hi va localitzar, a l'interior d'una sitja, l'esquelet d'un individu mort de forma violenta el segle XIV.

Sant Pere Sacama (462m)

Ermita romànica erigida a redós del castell Sacama, del que se'n té notícia d'ençà el segle X. Consta d'una sola nau amb absis semicircular llombard i campanar de cadireta. Les intervencions arqueològiques varen localitzar, entre altres vestigis, un jaciment ibèric del segle II aC.

Retornem al camí de la Creu de Saba per prendre a mà esquerra el del Mas Puigventós, el darrer tram del qual és per una pista que hi mena des d'Olesa.

Coll d'Oriol/Mas Puigventós (467m)

Coll i ruïnes d'un mas documentat d'ençà el segle XIV amb el nom de Colldoriol. Al segle XVI un pagès de Rubí cognomenat Puigventós va "comprar la pubilla" i és a

partir de llavors que es coneix amb aquest nom. Havia sigut un mas emmurallat per protegir-se del bandolerisme. Fou abandonat a mitjans del segle XX.

Hi ha un penell explicatiu i rètols indicadors. Prenem el camí al Pla Fideuer (N), deixant a mà dreta el que puja a la Creu de Saba i el que baixa a la Font del Mateu. Desfent per del camí d'anada retornem fins poc més enllà del Pla del Fideuer.

Camí del Torrent de l'Afrau (455m)

El prenem a l'esquerra i davallem en fort pendent, pel marge dret torrent. Fressat i fitat, no té pèrdua, però és molt aixaragallat.

Creuem la llera i anem a sortir al camí habitual a Sant Salvador de les Espases, que prenem a mà esquerra.